Taittirīya-Brāhmaṇa

Book 1, Chapter 8

Edited by Subramania Sarma, Chennai

Final proofread version, 1st April 2005

[[1-8-1-1]]

वरु॑णस्य सुषुवा॒णस्य॑ दश॒धेन्द्रि॒यं वी॒र्यं॑ परा॑ऽपतत्।

तत्स॒ꣳसृद्भि॒रनु॒सम॑सर्पत्।

तत्स॒ꣳसृपा॑ꣳ सꣳसृ॒त्त्वम्।

अ॒ग्निना॑ दे॒वेन॑ प्रथ॒मेऽह॒न् ननु प्रायु॑ङ्क्त।

सर॑स्वत्या वा॒चा द्वि॒तीये॑।

स॒वि॒त्रा प्र॑स॒वेन॑ तृ॒तीये॑।

पू॒ष्णा प॒शुभि॑श्चतु॒र्थे।

बृ॒ह॒स्पति॑ना॒ ब्रह्म॑णा प॒ञ्चमे।

इन्द्रे॑ण दे॒वेन॑ ष॒ष्ठे।

वरु॑णेन॒ स्वया॑ दे॒वत॑या सप्त॒मे॥ १॥

[[1-8-1-2]]

सोमे॑न॒ राज्ञा॑ऽष्ट॒मे।

त्वष्ट्रा॑ रू॒पेण॑ नव॒मे।

विष्णु॑ना य॒ज्ञेना॑प्नोत्।

यत्स॒ꣳसृपो॑ भव॑न्ति।

इ॒न्द्रि॒यमे॒व तद्वी॒र्यं॑ यज॑मान आप्नोति।

पूर्वा॑ पूर्वा॒ वेदि॑र्भवति।

इ॒न्द्रि॒यस्य॑ वी॒र्य॑स्याव॑रुद्ध्यै।

पु॒रस्ता॑दुपसदा॑ꣳ सौ॒म्येन॒ प्रच॑रति।

सोमो॒ वै रेतो॒धाः।

रेत॑ ए॒व तद्द॑धाति।

अ॒न्त॒रा त्वा॒ष्ट्रेण॑।

रेत॑ ए॒व हि॒तं त्वष्टा॑ रू॒पाणि॒ विक॑रोति।

उ॒परि॑ष्टाद्वैष्ण॒वेन॑।

य॒ज्ञो वै विष्णुः॑।
य॒ज्ञ ए॒वान्त॒तः प्रति॑तिष्ठति॥ २॥
स॒प्त॒मे द॑धाति॒ पञ्च॑ च॥ १॥

[[1-8-2-1]]
जा॒मि वा ए॒तत्कु॑र्वन्ति।
यत्स॒द्यो दी॒क्षय॑न्ति स॒द्यः सोमं॑ क्री॒णन्ति॑।
पु॒ण्ड॒रि॒स्र॒जां प्रय॑च्छ॒त्यजा॑मित्वाय।
अङ्गि॑रसः सु॒व॒र्गं लो॒कं यन्तः॑।
अ॒प्सु दी॑क्षात॒पसी॒ प्रावे॑शयन्।
तत्पु॒ण्डरी॑कमभवत्।
यत्पु॑ण्डरिस्र॒जां प्र॒यच्छ॑ति।
सा॒क्षाद्दे॒व दी॑क्षात॒पसी॒ अव॑रुन्धे।
द॒शभि॑र्वत्सत॒रैः सोमं॑ क्रीणाति।
दशा॑क्षरा वि॒राट्॥ १॥

[[1-8-2-2]]
अन्नं॑ वि॒राट्।
वि॒रा॒जै॒वान्ना॒द्यमव॑रुन्धे।
मु॒ष्क॒रा भ॑वन्ति सेन्द्र॒त्वाय॑।
द॒श॒पेयो॑ भवति।
अ॒न्ना॒द्यस्याव॑रुद्ध्यै।
श॒तं ब्रा॑ह्म॒णाः पि॑बन्ति।
श॒तायुः॒ पुरु॑षः श॒तेन्द्रि॑यः।
आयु॑ष्ये॒वेन्द्रि॒ये प्रति॑तिष्ठति।
स॒प्त॒द॒श॒ꣳ स्तो॒त्रं भ॑वति।
स॒प्त॒द॒शः प्र॒जाप॑तिः॥ २॥

[[1-8-2-3]]
प्र॒जाप॑ते॒राप्त्यै॑।
प्रा॒का॒शाव॑ध्व॒र्यवे॑ ददाति।
प्र॒का॒शमे॒वैनं॑ गमयति।

स्रज॑मुद्गा॒त्रे।

व्ये॑वास्मै᳚ वासयति।

रु॒क्मꣳ होत्रे᳚।

आ॒दि॒त्यमे॒वास्मा॒ उन्न॑यति।

अश्वं॑ प्रस्तोतृप्रतिह॒र्तृभ्या᳚म्।

प्रा॒जा॒प॒त्यो वा अश्वः॑।

प्र॒जाप॑ते॒राप्त्यै᳚॥ ३॥

[[1-8-2-4]]

द्वाद॑श पष्ठौ॒हीर्ब्र॒ह्मणे᳚।

आयु॑रे॒वाव॑रुन्धे।

व॒शां मै᳚त्रावरु॒णाय॑।

रा॒ष्ट्रमे॒व व॒श्य॑कः।

ऋ॒ष॒भं ब्रा᳚ह्मणाच्छꣳ॒सिने᳚।

रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॒या॒व्य॑कः।

वास॑सी नेष्टापो॒तृभ्या᳚म्।

प॒वित्रे॑ ए॒वास्यै॒ते।

स्थूरि॑ यवाचि॒तम॑च्छावा॒काय॑।

अ॒न्त॒त ए॒व वरु॑ण॒मव॑यजते॥ ४॥

[[1-8-2-5]]

अ॒न॒ड्वाह॑म॒ग्नीधे᳚।

वह्नि॒र्वा अ॑न॒ड्वान्।

वह्नि॑र॒ग्नीत्।

वह्नि॑नै॒व वह्नि॑ य॒ज्ञस्याव॑रुन्धे।

इन्द्र॑स्य सुषुवा॒णस्य॑ त्रे॒धेन्द्रि॒यं वी॒र्यं᳚ परा॑ऽपतत्।

भृगु॒स्तृती॑यमभवत्।

श्रा॒य॒न्तीयं॒ तृतीयम्।

सर॑स्वती॒ तृतीय॑म्।

भा॒र्ग॒वो होता॑ भवति।

श्रा॒य॒न्तीयं॑ ब्रह्मसा॒मं भ॑वति।

वारवन्तीयमग्निष्टोमसामम्।
सारस्वतीरपो गृह्णाति।
इन्द्रियस्य वीर्यस्यावरुद्ध्यै।
श्रायन्तीयं ब्रह्मसामं भवति।
इन्द्रियमेवास्मिन्वीर्यꣳ श्रयति।
वारवन्तीयमग्निष्टोमसामम्।
इन्द्रियमेवास्मिन्वीर्यं वारयति॥ ५॥
विराड्व्रजापतिरश्वः प्रजापतेराप्त्यै यजते ब्रह्मसामं भवति सप्त च॥ २॥

[[1-8-3-1]]
ईश्वरो वा एष दिशोऽनून्मदितोः।
यं दिशोऽनु व्यास्थापयन्ति।
दिशामवेष्टयो भवन्ति।
दिक्ष्वेव प्रति तिष्ठत्यनुन्मादाय।
पञ्च देवता यजति।
पञ्च दिशः।
दिक्ष्वेव प्रतितिष्ठति।
हविषो हविष इष्ट्वा बार्हस्पत्यमभिघारयति।
यजमानदेवत्यो वै बृहस्पतिः।
यजमानमेव तेजसा समर्धयति॥ १॥

[[1-8-3-2]]
आदित्यां मल्हां गर्भिणीमालभते।
मारुतीं पृश्निं पष्ठौहीम्।
विशं चैवास्मै राष्ट्रं च समीचीं दधाति।
आदित्यया पूर्वया प्रचरति।
मारुत्योत्तरया।
राष्ट्र एव विशमनुबध्नाति।
उच्चैरादित्याया आश्रावयति।
उपाꣳशु मारुत्यै।
तस्माद्राष्ट्रं विशमतिवदति।

ग॒र्भि॑ण्या॑दि॒त्या भ॑वति॥ २॥

[[1-8-3-3]]

इ॒न्द्रि॒यं वै गर्भः᳚।

रा॒ष्ट्रमे॒वेन्द्रि॑या॒व्य॑कः।

अ॒ग॒र्भा मा॑रु॒ती।

वि॒ड्वै म॒रुतः॑।

वि॒श॑मे॒व निरि॑न्द्रियामकः।

दे॒वा॒सु॒राः संय॑त्ता आसन्।

ते दे॒वा अ॒श्विनोः᳚ पू॒षन्वा॒चः स॒त्यꣳ सं॑नि॒धाय॑।

अनृ॑ते॒नासु॑रा॒नभ्य॑भवन्।

तेऽश्विभ्यां᳚ पू॒ष्णे पु॑रो॒डाशं॒ द्वाद॑शकपालं॒ निर॑वपन्न्।

ततो॒ वै ते वा॒चः स॒त्यमवा॑रुन्धत॥ ३॥

[[1-8-3-4]]

यद॒श्विभ्यां᳚ पू॒ष्णे पु॑रो॒डाशं॒ द्वाद॑शकपालं नि॒र्वप॑ति।

अनृ॑ते॒नैव भ्रातृ॑व्यानभि॒भूय॑।

वा॒चः स॒त्यमव॑रुन्धे।

सर॑स्वते सत्यवाचे॑ च॒रुम्।

पूर्व᳚मे॒वोदि॒तम्।

उत्त॑रेणा॒भि गृ॑णाति।

स॒वित्रे॒ स॒त्यप्र॑सवाय पु॒रो॒डाशं॒ द्वाद॑शकपालं॒ प्रसू᳚त्यै।

दू॒तान्प्रहि॑णोति।

आ॒विद॑ ए॒ता भ॑वन्ति।

आ॒विद॑मे॒वैनं॑ गमयन्ति।

अथो॑ दू॒तेभ्य॑ ए॒व न छि॑द्यते।

ति॒सृ॒धन्वꣳ॑ शु॒ष्कदृ॒तिर्दक्षि॑णा॒ समृ॑द्ध्यै॥ ४॥

अ॒र्ध॒य॒ति॒ भ॒व॒त्य॒रु॒न्ध॒त॒ ग॒म॒य॒न्ति॒ द्वे च॑॥ ३॥

[[1-8-4-1]]

आ॒ग्ने॒यम॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पति।

तस्मा॒च्छिशि॑रे कुरुपञ्चा॒लाः प्राञ्चो॑ यान्ति।

सौम्यं॑ च॒रुम्।
तस्मा᳚द्वस॒न्तं व्य॑व॒साया॑दयन्ति।
सा॒वि॒त्रं द्वाद॑शकपालम्।
तस्मा᳚त्पु॒रस्ता॒द्यवा॑ना᳚ꣳ सवि॒त्रा विरु॑न्धते।
बा॒र्ह॒स्प॒त्यं च॒रुम्।
स॒वि॒त्रैव वि॒रुध्य॑।
ब्रह्म॑णा॒ यवा॒नाद॑धते।
त्वा॒ष्ट्रम॒ष्टाक॑पालम्॥ १॥

[[1-8-4-2]]

रू॒पाण्ये॒व तेन॑ कुर्᳚वते।
वै॒श्वा॒न॒रं द्वाद॑शकपालम्।
तस्मा᳚ज्जघ॒न्ये॑ नैदा॑घे प्र॒त्यञ्चः॑ कुरुपञ्चा॒ला या᳚न्ति।
सा॒र॒स्व॒तं च॒रुं निर्᳚वपति।
तस्मा᳚त्प्रा॒वृषि॒ सर्वा॒ वाचो॑ वदन्ति।
पौ॒ष्णेन॒ व्यव॑स्यन्ति।
मै॒त्रेण॑ कृषन्ते।
वा॒रु॒णेन॒ विधृ॑ता आसते।
क्षै॒त्र॒प॒त्येन॑ पाचयन्ते।
आ॒दि॒त्येनाद॑धते॥ २॥

[[1-8-4-3]]

मा॒सि मा᳚स्ये॒तानि॑ ह॒वीꣳषि॑ नि॒रुप्या॒णीत्या॑हुः।
तेनै॒वर्तून्प्रयु॑ङ्क्त इति॑।
अथो॒ खल्वा॑हुः।
कः सं॑वत्स॒रं जी॑विष्य॒तीति॑।
षडे॒व पू᳚र्वे॒द्युर्नि॒रुप्या॑णि।
षडु॑त्तरे॒द्युः।
तेनै॒वर्तून्प्रयु॑ङ्क्ते।
दक्षि॑णो रथवाहनवा॒हः पूर्वे॑षां॒ दक्षि॑णा।
उत्त॑र॒ उत्त॑रेषाम्।

सं॒व॒त्स॒रस्यै॒वान्तौ॑ युनक्ति।

सु॒व॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॒ सम॑ष्ट्यै॥ ३॥

त्वा॒ष्ट्रम॒ष्टाक॑पालं दधते यु॒नक्त्येकं॑ च॥ ४॥

[[1-8-5-1]]

इन्द्र॑स्य सुषुवा॒णस्य॑ द॒शधेन्द्रि॒यं वी॒र्यं᳚ परा॑ऽपतत्।

स यत्प्र॑थ॒मं नि॒रष्ठी॑वत्।

तत्क॑लमभवत्।

यद्द्वि॒तीय᳚म्।

तद्ब॒द॑रम्।

यत्तृ॒तीय᳚म्।

तत्क॒र्कन्धु॑।

यन्न॒स्तः।

स सि॒ꣳहः।

यद॒क्ष्योः᳚॥ १॥

[[1-8-5-2]]

स शा᳚र्दू॒लः।

यत्कर्ण॑योः।

स वृकः॑।

य ऊ॒र्ध्वः।

स सोमः॑।

याऽवा॑ची।

सा सुरा᳚।

त्र॒याः सक्त॑वो भवन्ति।

इ॒न्द्रि॒यस्याव॑रुध्यै त्र॒याणि॒ लोमा॑नि॥ २॥

[[1-8-5-3]]

त्विषि॑मे॒वाव॑रुन्धे।

त्रयो॒ ग्रहाः᳚।

वी॒र्य᳚मे॒वाव॑रुन्धे।

नाम्ना॑ द॒शमी।

नव॒ वै पुरु॑षे प्रा॒णाः।

नाभि॑र्दश॒मी।

प्रा॒णा इ॑न्द्रि॒यं वी॒र्य᳚म्।

प्रा॒णाने॒वेन्द्रि॒यं वी॒र्यं᳚ यज॑मान आ॒त्मन्ध॑त्ते।

सीसे॑न क्ली॒बाच्छष्पा॑णि क्रीणा॑ति।

न वा ए॒तदयो॒ न हिर॑ण्यम्॥ ३॥

[[1-8-5-4]]

यत्सीस᳚म्।

न स्त्री न पुमान्॑।

यत्क्ली॒बः।

न सोमो॒ न सुरा᳚।

यत्सौ᳚त्राम॒णी सम॑ृद्ध्यै।

स्वा॒द्वीं त्वा᳚ स्वा॒दुनेत्या॑ह।

सोम॑मे॒वैनां᳚ करोति।

सोमो᳚ऽस्य॒श्विभ्यां᳚ पच्यस्व॒ सर॑स्वत्यै पच्य॒स्वेन्द्रा॑य सु॒त्राम्णे॑ पच्य॒स्वेत्या॑ह।

ए॒ताभ्यो॒ ह्ये॑षा दे॒वता᳚भ्यः पच्य॑ते।

ति॒स्रः सꣳसृ॑ष्टा वसति॥ ४॥

[[1-8-5-5]]

ति॒स्रो हि रात्री᳚ः क्री॒तः सोमो॒ वस॑ति।

पु॒नातु॑ ते परि॒स्रुत॒मिति॒ यजु॑षा पुनाति॒ व्यावृ॑त्त्यै।

प॒वित्रे॑ण पुनाति।

प॒वित्रे॑ण हि सोमं॑ पुनन्ति॑।

वारे॑ण॒ शश्व॑ता॒ तनेत्या॑ह।

वारे॑ण॒ हि सोमं॑ पुनन्ति॑।

वा॒युः पूतः प॒वित्रे॒णेति॒ नैतया॑ पुनीयात्।

व्यृ॑द्धा॒ ह्ये॑षा।

अ॒ति॒प॒वि॒तस्यै॒तया॑ पुनीयात्।

कु॒विद॒ङ्गेत्यनि॑रुक्तया प्राजाप॒त्यया॑ गृह्णाति॥ ५॥

[[1-8-5-6]]

अनिरुक्तः प्रजापतिः।
प्रजापतेराप्त्यै।
एकयर्चा गृह्णाति।
एकधैव यजमाने वीर्यं दधाति।
आश्विनं धूम्रमालभते।
अश्विनौ वै देवानां भिषजौ।
ताभ्यामेवास्मै भेषजं करोति।
सारस्वतं मेषम्।
वाग्वै सरस्वती।
वाचैवैनं भिषज्यति।
ऐन्द्रमृषभꣳ सेन्द्रत्वाय॥ ६॥
अक्ष्योर्लोमानि हिरण्यं वसति गृह्णाति भिषज्यत्येकं च॥ ५॥

[[1-8-6-1]]
यत्त्रिषु यूपेष्वालभेत।
बहिर्धाऽस्मादिन्द्रियं वीर्यं दध्यात्।
भ्रातृव्यमस्मै जनयेत्।
एकयूप आलभते।
एकधैवास्मिन्निन्द्रियं वीर्यं दधाति।
नास्मै भ्रातृव्यं जनयति।
नैतेषां पशूनां पुरोडाशा भवन्ति।
ग्रहपुरोडाशा ह्येते।
युवꣳ सुराममश्विनेति सर्वदेवत्ये याज्यानुवाक्ये भवतः।
सर्वा एव देवताः प्रीणाति॥ १॥

[[1-8-6-2]]
ब्राह्मणं परिक्रीणीयादुच्छेषणस्य पातारम्।
ब्राह्मणो ह्याहुत्या उच्छेषणस्य पाता।
यदि ब्राह्मणं न विन्देत्।
वल्मीकवपायामवनयेत्।
सैव ततः प्रायश्चित्तिः।

यद्वै सौत्रामण्यै व्यृद्धम्।
तदस्यै समृद्धम्।
नानादेवत्याः पशवश्च पुरोडाशाश्च भवन्ति समृद्ध्यै।
ऐन्द्रः पशूनामुत्तमो भवति।
ऐन्द्रः पुरोडाशानां प्रथमः॥ २॥

[[1-8-6-3]]
इन्द्रिये एवास्मै समीची दधाति।
पुरस्तादनूयाजानां पुरोडाशैः प्रचरति।
पशवो वै पुरोडाशाः।
पशूनेवावरुन्धे।
ऐन्द्रमेकादशकपालं निर्वपति।
इन्द्रियमेवावरुन्धे।
सावित्रं द्वादशकपालं प्रसूत्यै।
वारुणं दशकपालम्।
अन्तत एव वरुणमवयजते।
वडबा दक्षिणा॥ ३॥

[[1-8-6-4]]
उत वा एषाऽश्वꣳ सूते।
उताश्वतरम्।
उत सोम उत सुरा।
यत्सौत्रामणी समृद्ध्यै।
बार्हस्पत्यं पशुं चतुर्थमतिपवितस्यालभते।
ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिः।
ब्रह्मणैव यज्ञस्य व्यृद्धमपिवपति।
पुरोडाशवानेष पशुर्भवति।
न ह्येतस्य ग्रहं गृह्णन्ति।
सोमप्रतीकाः पितरस्तृप्णुतेति शतातृण्णायाꣳ समवनयति॥ ४॥

[[1-8-6-5]]
शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः।

आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठति।
दक्षिणेऽग्नौ जुहोति।
पापवस्यसस्य व्यावृत्त्यै।
हिरण्यमन्तरा धारयति।
पूतामेवैनां जुहोति।
शतमानं भवति।
शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः।
आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठति।
यत्रैव शतातृण्णां धारयति॥ ५॥

[[1-8-6-6]]
तन्निदधाति प्रतिष्ठित्यै।
पितॄन् वा एतस्यैन्द्रियं वीर्यं गच्छति।
यꣳ सोमोऽतिपवते।
पितृणां याज्यानुवाक्याभिरुपतिष्ठते।
यदेवास्य पितॄनिन्द्रियं वीर्यं गच्छति।
तदेवावरुन्धे।
तिसृभिरुपतिष्ठते।
तृतीये वा इतो लोके पितरः।
तानेव प्रीणाति।
अथो त्रीणि वै यज्ञस्यैन्द्रियाणि।
अध्वर्युर्होता ब्रह्मा।
त उपतिष्ठन्ते।
यान्येव यज्ञस्यैन्द्रियाणि।
तैरेवास्मै भेषजं करोति॥ ६॥
प्रीणाति प्रथमो दक्षिणा समवनयति धारयतीन्द्रियाणि चत्वारि च॥ ६॥

[[1-8-7-1]]
अग्निष्टोममग्र आहरति।
यज्ञमुखं वा अग्निष्टोमः।
यज्ञमुखमेवारभ्य सवमाक्रमते।

अथैषोऽभिषेचनीयश्चतुस्त्रिꣳशः पवमानो भवति।
त्रयस्त्रिꣳशद्वै देवताः।
ता एवाप्नोति।
प्रजापतिश्चतुस्त्रिꣳशः।
तमेवाप्नोति।
सꣳशर एष स्तोमानामयथापूर्वम्।
यद्विषमाः स्तोमाः॥ १॥

[[1-8-7-2]]

एतावान्वै यज्ञः।
यावान्पवमानाः।
अन्तःश्लेषणं त्वा अन्यत्।
यत्समाः पवमानाः।
तेनासꣳशरः।
तेन यथापूर्वम्।
आत्मनैवाग्निष्टोमेनर्ध्नोति।
आत्मना पुण्यो भवति।
प्रजा वा उक्थानि।
पशव उक्थानि।
यदुक्थ्यो भवत्यनु संतत्यै॥ २॥
स्तोमाः पशव उक्थान्येकं च॥ ७॥

[[1-8-8-1]]

उप त्वा जामयो गिर इति प्रतिपद्भवति।
वाग्वै वायुः।
वाच एवैषोऽभिषेकः।
सर्वासामेव प्रजानाꣳ सूयते।
सर्वा एनं प्रजा राजेति वदन्ति।
एतमुत्यं दशक्षिप इत्याह।
आदित्या वै प्रजाः।
प्रजानामेवैतेन सूयते।

यन्ति॒ वा॒ ए॒ते य॑ज्ञमु॒खात्।
ये स॑म्भा॒र्या॑ अक्र॑न्॥ १॥

[[1-8-8-2]]
यदा॑ह॒ पव॑स्व वा॒चो अ॑ग्रि॒य इति॑।
ते॒नैव य॑ज्ञमु॒खान्नय॑न्ति।
अ॒नु॒ष्टुक्प्र॑थ॒मा भ॑वति।
अ॒नु॒ष्टुगु॑त्त॒मा।
वाग्वा अ॑नु॒ष्टुक्।
वा॒चैव प्र॒यन्ति॑।
वा॒चोद्य॑न्ति।
उद्व॑तीर्भवन्ति।
उद्व॒द्वा अ॑नु॒ष्टुभो॑ रू॒पम्।
आनु॑ष्टु॒भो रा॒ज॒न्य॑ः॥ २॥

[[1-8-8-3]]
तस्मा॒दुद्व॑तीर्भवन्ति।
सौ॒र्य॑नु॒ष्टुगु॑त्त॒मा भ॑वति।
सु॒व॒र्गस्य॑ लो॒कस्य॒ संत॑त्यै।
यो वै स॒वादेति॑।
नैनꣳ॑ स॒व उप॑नमति।
यः साम॑भ्य॒ एति॑।
पापी॑यान्सुषुवा॒णो भ॑वति।
ए॒तानि॒ खलु॒ वै सामा॑नि।
यत्पृ॒ष्ठानि॑।
यत्पृ॒ष्ठानि॒ भव॑न्ति॥ ३॥

[[1-8-8-4]]
तै॒रेव स॒वान्नैति॑।
यानि॑ दे॒वरा॒जाना॒ꣳ॒ सामा॑नि।
तै॒रमुष्मि॑ꣳल्लो॒क ऋ॑ध्नोति।
यानि॑ मनुष्यरा॒जाना॒ꣳ॒ सामा॑नि।

तैर॒स्मिँल्लो॒क ऋ॑ध्नोति।
उ॒भयो॑रे॒व लो॒कयो॒र्ऋ॑ध्नोति।
दे॒व॒लो॒के च॑ मनुष्यलो॒के च॑।
ए॒क॒वि॒ꣳ॒शो॑ऽभिषे॒च॒नीय॑स्योत्त॒मो भ॑वति।
ए॒क॒वि॒ꣳ॒शः के॑शवप॒नीय॑स्य प्र॒थ॒मः।
स॒प्त॒द॒शो द॑श॒पेय॑ः॥ ४॥

[[1-8-8-5]]
वि॒ड्वा ए॑कवि॒ꣳ॒शः।
रा॒ष्ट्रꣳ स॑प्तद॒शः।
वि॒श॑ ए॒वैतन्म॑ध्य॒तो॑ऽभिषि॑च्यते।
तस्मा॒द्वा ए॒ष वि॒शां प्रि॒यः।
वि॒शो हि म॑ध्य॒तो॑ऽभिषि॒च्यतेँ।
यद्वा ए॑नम॒दो दि॒शो॑ऽनु॒ व्यास्था॒पय॑न्ति।
तत्सु॑व॒र्गं लो॒कम॒भ्यारो॑हति।
यदि॒मं लो॒कं न प्र॑त्यव॒रोहेँत्।
अ॒ति॒ज॒नं वे॒यात्।
उद्वा॑ माद्येत्।
यदे॒ष प्र॑ती॒चीन॑ः स्तोमो॒ भव॑ति।
इ॒मम॒व तेन॑ लो॒कं प्र॒त्यव॑रोहति।
अथो॑ अ॒स्मिन्ने॒व लो॒के प्रति॑तिष्ठ॒त्यनु॑न्मादाय॥ ५॥
अ॒क्र॒न्रा॒ज॒न्यौ॑ भव॑न्ति द॒श॒पेयौ॑ मा॒द्ये॒त्त्रीणि॑ च॥ ८॥

[[1-8-9-1]]
इ॒यं वै र॑ज॒ता।
अ॒सौ ह॑रि॒णी।
य॒द्रु॒क्मौ भव॑तः।
आ॒भ्यामे॒वैन॑मु॒भ॒य॒तः परि॑गृह्णाति।
वरु॑णस्य॒ वा अ॑भिषि॒च्यमा॑न॒स्याप॑ः।
इ॒न्द्रि॒यं वी॒र्यँ॑ निर॑घ्नन्।
तत्सु॒व॒र्ण॒ꣳ हि॑रण्यमभवत्।

यद्रुक्ममन्तर्दधाति।
इन्द्रियस्य वीर्यस्यानिर्घाताय।
शतमानो भवति शतक्षरः।
शतायुः पुरुषः शतेन्द्रियः।
आयुष्येवेन्द्रिये प्रतितिष्ठति।
आयुर्वै हिरण्यम्।
आयुष्या एवैनमभ्यति क्षरन्ति।
तेजो वै हिरण्यम्।
तेजस्या एवैनमभ्यति क्षरन्ति।
वर्चो वै हिरण्यम्।
वर्चस्या एवैनमभ्यति क्षरन्ति॥ १॥
शतक्षरोऽष्टौ च॥ ९॥

[[1-8-10-1]]
अप्रतिष्ठितो वा एष इत्याहुः।
यो राजसुयेन यजत इति।
यदा वा एष एतेन द्विरात्रेण यजते।
अथ प्रतिष्ठा।
अथ संवत्सरमाप्नोति।
यावन्ति संवत्सरस्याहोरात्राणि।
तावतीरेतस्य स्तोत्रीयाः।
अहोरात्रेष्वेव प्रतितिष्ठति।
अग्निष्टोमः पूर्वमहर्भवति।
अतिरात्र उत्तरम्॥ १॥

[[1-8-10-2]]
नानैवाहोरात्रयोः प्रतितिष्ठति।
पौर्णमास्यां पूर्वमहर्भवति।
व्यष्टकायामुत्तरम्।
नानैवार्धमासयोः प्रतितिष्ठति।
अमावास्यायां पूर्वमहर्भवति।

उद्दृष्ट उत्तरम्।
नानैव मासयोः प्रतितिष्ठति।
अथो खलु।
ये एव समानपक्षे पुण्याहे स्याताम्।
तयोः कार्यं प्रतिष्ठित्यै॥ २॥

[[1-8-10-3]]
अपशव्यो द्विरात्र इत्याहुः।
द्वे ह्येते छन्दसी।
गायत्रं च त्रैष्टुभं च।
जगतीमन्तर्यन्ति।
न तेन जगती कृतेत्याहुः।
यदेनां तृतीयसवने कुर्वन्तीति।
यदा वा एषाऽहीनस्याहर्भजते।
साह्नस्य वा सवनम्।
अथैव जगती कृता।
अथ पशव्यः।
व्युष्टिर्वा एष द्विरात्रः।
य एवं विद्वान्द्विरात्रेण यजते।
व्येवास्मा उच्छति।
अथो तम एवापहते।
अग्निष्टोममन्तत आहरति।
अग्निः सर्वा देवताः।
देवतास्वेव प्रतितिष्ठति॥ ३॥
उत्तरं प्रतिष्ठित्यै पशव्यः सप्त च॥ १०॥
वरुणस्य जामीश्वर आग्नेयमिन्द्रस्य यत्त्रिष्वग्निष्टोममुप त्वेयं वै रजताऽप्रतिष्ठितो दश॥ १०॥
वरुणस्य पदश्विभ्यां यत्त्रिषु तस्मादुद्वतीः सप्तत्रिंशत्॥ ३७॥